

Bijdrage Voorjaarsnota 2017

Vz.,

Het herstel van de economie is nog broos. Daarmee opende fractievoorzitter Roelie Goettsch (*zij doet u overigens allen de hartelijke groeten*) vorig jaar onze bijdrage aan de Algemene Beschouwingen. Een jaar later is het herstel van de economie niet langer broos. We spreken al bijna niet meer over herstel van de economie want veel, heel veel draait op volle toeren. We zien het op de arbeidsmarkt waar in bepaalde sectoren de eerste tekorten zich aandienen. We zien het ook in de woningmarkt: er wordt weer gebouwd en de vraag naar nieuwe woningen neemt sterk toe. Ook onze provincie boert goed. Zo goed, dat de vorig jaar in het leven geroepen Investeringsagenda fors wordt opgevoerd. De PvdA vindt dit een goede zaak en steunt de daarbij behorende voorstellen.

Toch spreekt GS in haar voorwoord nog over een licht economisch herstel. Want de werkloosheid én de werkgelegenheidsopgave in Drenthe blijven relatief groot. Ook al nadert het Drentse werkloosheidspercentage de landelijke cijfers. GS heeft wat ons betreft gelijk: Drenthe is en blijft op onderdelen een kwetsbare provincie en veel inwoners merken nog onvoldoende van het economisch herstel. Of ze staan simpelweg aan de kant, en dat soms al generaties lang. Vorig jaar is met de behandeling van de Voorjaarsnota de motie 'Armoede in Drenthe' aangenomen, geïnitieerd door de SP. Twee weken geleden in de commissie FCBE is geconstateerd dat deze nog niet is uitgevoerd. We hebben begrepen dat direct na het zomerreces de gevraagde werkconferentie zal plaatsvinden. Wij benadrukken nog eens het belang van brede aandacht voor het onderwerp armoede. Want vanuit armoede volwaardig kunnen deelnemen aan onze maatschappij en economie is een enorme opgave.

Dat geldt ook voor mensen met een lichamelijke en/of geestelijke beperking. Ook nu kan ik verwijzen naar een jaar geleden toen de motie Toegankelijkheid is aangenomen. Tot onze spijt moeten we constateren dat er weliswaar met de mond door GS wordt beleden dat er aandacht voor is maar met regelmaat constateren wij dat dit niet terug te vinden is in voorstellen die ons vanuit GS bereiken. Als voorbeeld noem ik de Nota van Uitgangspunten Aanbesteding Openbaar Busvervoer.

Toegankelijkheid is daarin niet eens één van de belangrijkste uitgangspunten. Dat wordt nu wel gecorrigeerd maar graag zien wij een meer proactieve houding van het College op dit vlak. Wat vindt u bijvoorbeeld van de gedachte om bij het recente ingestelde Binnenstadsfonds én bij het Herstructureringsfonds Ruimtelijke Kwaliteit bij de beoordeling van de aanvragen specifiek te beoordelen in hoeverre rekening gehouden wordt met het verbeteren van toegankelijkheid. Of in hoeverre lokale groepen van mensen met een beperking betrokken worden bij de uitvoering. Graag een reactie van GS hierop.

Nu ik mij toch in het sociaal domein begeef wil ik een ander onderwerp aansnijden, te weten laaggeletterdheid. Eén van de belangrijkste redenen dat mensen niet mee kunnen komen in de complexiteit van onze samenleving is laaggeletterdheid. Een uiterst hardnekkig probleem dat ook in het coalitieprogramma is opgenomen. Wij hebben een motie voorbereid waarin wij pleiten voor het inzetten van effectieve en innovatieve veranderstrategieën door het instellen van een lectoraat laaggeletterdheid bij een ROC of hogeschool. De motie wordt mede ingediend door VVD, GroenLinks, D66.

Ter aanvulling: wij nodigen alle fracties uit één taalvrijwilliger te leveren om laaggeletterden te begeleiden. Aanmelden kan bij onze eigen Michel Berends en dan komt het allemaal goed. Vraagt hooguit 1, 2 uurtjes per week, heeft ie laten weten.

Ik blijf nog even in het sociaal domein voorzitter, het zal duidelijk zijn dat dit ons aan het hart gaat. Enkele maanden geleden is het rapport van de NRK, te weten 'Op eigen benen' behandeld. Daarin werden de effecten beschreven van de gewijzigde relatie van de provincie met de provinciale maatschappelijke organisaties: STAMM, Zorgbelang en Sport Drenthe. Belangrijk onderdeel van die gewijzigde relatie is geweest het beëindigen van de vaste subsidieverbanden. Vervolgens is er een vast en flexibel deel afgesproken binnen de nieuwe subsidierelaties. De verwachting hierbij was dat de organisaties voldoende middelen uit de markt konden halen om hun activiteiten voort te kunnen zetten. De NRK constateert dat dit slechts moeizaam het geval is. De organisaties zouden zich meer op hun primaire taken kunnen richten als er minder geacquireerd hoeft te worden. Ons voorstel is dan ook om structurele taken structureel te financieren in de subsidietoekenning en voor projecten een flexibele toekenning van subsidie te hanteren. Het bezwaar van flexibel subsidiëren van structurele opdrachten is uiteraard dat het risicovol is om personeel in dienst te nemen en er geen kennis wordt opgebouwd en vastgehouden. Graag een reactie van het College hierop.

Terug naar de Voorjaarsnota voorzitter. Al aangegeven dat wij de uitbreiding van de Investeringsagenda steunen, evenals de aangedragen nieuwe onderwerpen. Toch hebben wij op een aantal punten zorgen met betrekking tot de miljoenenimpuls. Die hebben wij bij verschillende gelegenheden al eens geuit maar ik noem ze toch nog een keer: hoe krijg je de miljoenen op verstandige wijze weggezet? Hoe volgen we de uitvoering en resultaten (anders dan via de p&c-cyclus) en hoe sluiten de provinciale ambities aan op de mogelijkheden van de partners waaronder de gemeenten? GS onderkent ook zelf deze problematiek en zoekt naar oplossingen. Het loslaten van de looptijd is in dit verband een goed voorstel. Toch blijven we alert en horen we graag een reactie van GS.

Voorzitter, als we kijken naar de nieuwe onderwerpen voor de Investeringsagenda dan zijn wij in het bijzonder verheugd met de Impuls Volkshuisvesting. Wij hebben hier vorig jaar bij de Voorjaarsnota al voor gepleit. Wat ons betreft kan de provincie niet langer aan de kant blijven staan want er ligt een enorme opgave voor ons. Zowel op het platteland als in de steden. Op het platteland moeten er soms woningen bij en op andere plekken woningen af. Maar in beide gevallen is het vaak onrendabel voor ontwikkelaars of woningcorporaties om hierin te investeren. En in de steden hebben we te maken met een grote voorraad naoorlogse woningbouw die inmiddels 60 – 70 jaar oud is en op veel gebieden tekortschiet. In ieder geval wat betreft duurzaamheid én wat betreft vraag en aanbod op de woningmarkt.

GS heeft de Voorjaarsnota voorzien van een midterm review vanuit het eigen perspectief. Twee weken geleden werd de vergadering van FCBE vanwege tijdgebrek nogal abrupt beëindigd. Daarmee bleef in ieder geval één vraag van ons onbeantwoord: goed om te lezen dat GS op veel terreinen succesvol heeft geopereerd maar hoe kijken de gemeenten en andere partners er eigenlijk naar? Hun mening zou best eens heel relevant kunnen zijn. Kijk alleen al naar de betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld bij de campagne Mijn Drentse Commissaris. Men vindt er best wel wat van.

Voorzitter, ik loop nog even kort door de verschillende programma's.

Ten aanzien van Samenwerkend Drenthe heeft fractiegenoot Ralph du Long twee weken geleden tijdens de Dag van Europa een fraai schot voor de boeg gegeven. Hij stelde voor een Drentse ambassade of een Huis der Provinciën in Nedersaksen in te richten.

Met een knipoog naar de Drentse ambassade die straks vier dagen in Den Haag wordt opgetrokken maar ook met wel degelijk een serieuze ondertoon. Wij hebben overwogen om dit nu per motie concreet te maken maar gaan eerst door met een eigen verkenning naar kansen en mogelijkheden. Wij komen hier bij de behandeling van de Duitsland-agenda op terug.

GS trekt ook geld uit voor extra maatregelen arbeidsmarkt en onderwijs. Is het genoeg? Vragen wij ons, samen met andere fracties, af. Gedeputeerde Bijl reageerde twee weken geleden met: als er meer nodig blijkt te zijn, dan komen we er bij u op terug. Een fijne toezegging maar laat onverlet dat er wat aan de hand is. Onze fractie steunt de intenties en wil een oproep doen om bij de besteding ook te investeren in **meester-gezelregelingen**, waarbij net afgestudeerden in hun vak begeleid worden door een ervaren kracht, met perspectief op het overnemen van die arbeidsplaats. Op die manier blijft de kennis van ervaren werknemers behouden. Ook kan zo de **jeugdwerkloosheid** sneller worden teruggedrongen, door bijvoorbeeld in dit soort gevallen jong-voor-oud afspraken te maken. Samen met de VVD hebben wij aan een motie gewerkt die er met name op gericht is de groeiende mismatch op de arbeidsmarkt te bestrijden en de formule meester-gezel is een suggestie die wij hierbij hebben ingebracht.

Wat Energiek Drenthe betreft willen wij GS graag een idee aan de hand doen. We hebben met Astron/LOFAR een instituut van wereldfaam in onze provincie en toch doen we er weinig mee. Toeristisch buiten we het niet uit. Dat zal Astron goed uitkomen want ze hebben veel belang bij rust maar de recreant mag best weten waar die antennes bij Exloo/Buinen voor dienen en hoe aardig zou het zijn om de kern van LOFAR van bovenaf te bekijken. Wellicht vanaf een fraaie uitkijktoren. Als we het succes van de nieuwe uitkijktoren bij Appelscha in ogenschouw nemen dan zou hier een dergelijke impuls, bijvoorbeeld in combinatie met Geopark de Hondsrug, zeker tot z'n recht kunnen komen. Graag vernemen wij uw reactie en die van onze collega's.

Samen met SP, Groen Links en D66 dienen wij een motie in met betrekking tot boerenlandvlinders. Groen Links zal hier straks meer over vertellen.

Ten slotte voorzitter nog een opmerking over Bereikbaar Drenthe. In vijftien jaar is het aantal auto's in Drenthe met ruim 50.000 toegenomen. Landelijk zelfs met een kleine 2 miljoen stuks. Ongekende aantallen met als voordeel dat het op de snelwegen onder Meppel zo druk is dat je er bijna geen 130 km meer kunt halen. Boven Meppel richting het Noorden nog wel maar meestal pas na een uur of acht 's avonds. Recent is de discussie over de Zuiderzeelijn weer afgestoofd, althans er werd een poging ondernomen want gedeputeerde Brink gooide er meteen weer een nieuwe laag stof overheen. Wat ons betreft allemaal prima maar zo langzamerhand lijkt het tijd voor een Deltaplan Bereikbaarheid, voorzitter. Binnenkort ligt er de studie naar de mobiliteit in oostelijk Drenthe. Vervolgens gaan we ons misschien bezighouden met westelijk Drenthe. Ondertussen hebben we het over snelle treinen, al dan niet over bestaand spoor. Wie zet het eens op een rij én in het juiste toekomstperspectief? Wij hebben daar behoefte aan.

Tot zover in eerste termijn.